

Aprob,

Avocatul Poporului,

Victor Ciorbea

Raport

privind vizita desfășurată la Centrul Regional de Proceduri și Cazare pentru Solicitanții de Azil Timișoara, având ca obiectiv verificarea implementării recomandărilor formulate în urma vizitei efectuate în anul 2015

Sumar:

Prezentul raport, întocmit ca urmare a vizitei de verificare a implementării recomandărilor formulate în urma vizitei efectuate în anul 2015 la Centrul Regional de Proceduri și Cazare pentru Solicitanții de Azil Timișoara, este structurat pe trei capitole, după cum urmează:

- 1. Cadrul general și organizarea vizitei**
- 2. Constatările rezultate din vizita efectuată**
- 3. Recomandări**

1. Cadrul general și organizarea vizitei

În temeiul art. 4, art. 29³ și art. 29⁷ alin. (3) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în data de 28.03.2017 a fost efectuată o vizită inopinată la Centrul Regional de Proceduri și Cazare pentru Solicitanții de Azil Timișoara.

Obiectivul vizitei l-a constituit verificarea modului de implementare a recomandărilor transmise Centrului Regional de Proceduri și Cazare pentru Solicitanții de Azil Timișoara, ca urmare a vizitei efectuate în data de 25.11.2015.

La efectuarea vizitei au participat reprezentanții instituției Avocatul Poporului, [redacted], psiholog [redacted] și medic [redacted], consilieri în cadrul Centrului Zonal Craiova, și profesorul [redacted], reprezentant al O.N.G.-ului „Liga Apărării Drepturilor Omului - Timișoara”.

2. Constatările rezultate din vizita efectuată

Centrul Regional de Proceduri și Cazare pentru Solicitanții de Azil Timișoara, situat în Municipiul Timișoara, str. Armoniei, nr. 33, este organizat și funcționează în temeiul art. 18 din Constituția României, Legii nr. 122/2006 privind azilul în România, a O.U.G. nr. 55/2007 privind înființarea Oficiului Român pentru Imigrări și a H.G. nr. 639/2007 privind structura organizatorică și atribuțiile Oficiului Român pentru Imigrări. Începând cu data de 04.07.2012, centrul a fost subordonat Inspectoratului General pentru Imigrări, înființat prin Legea nr. 118/2012 privind aprobarea O.U.G. nr. 18/2012, pentru modificarea O.U.G. nr. 30/2007 privind organizarea și funcționarea Ministerului Administrației și Internelor. De la data vizitei anterioare au mai intervenit unele modificări legislative, cum ar fi: Legea nr. 331/2015 pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul străinilor, Ordinul nr. 130/2016 al Ministerului Afacerilor Interne pentru aprobarea Regulamentului de ordine interioară al centrelor regionale de proceduri și cazare pentru solicitanții de azil și Ordinul nr.10/2017 al Ministerului Afacerilor Interne pentru aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a aparatului propriu al Inspectoratului General pentru Imigrări.

Din discuțiile cu conducerea centrului a rezultat că începând cu trimestrul IV al anului 2016 și în primul trimestru al anului 2017, s-a înregistrat un număr mare de solicitări de azil, în luna martie 2017 ajungându-se la o medie de 20 de cereri de azil pe zi. S-a constatat că

dintre solicitanții de azil cei mai mulți treceau ilegal frontiera din Serbia în România. Solicitanții de azil erau cu preponderență bărbați singuri, însă au fost și grupuri compuse din familii cu copii minori, precum și câteva cazuri de minori neînsoțiți. Minorii cu vârsta sub 16 ani care nu erau însoțiți erau predați la D.G.A.S.P.C. Timiș, care avea obligația legală prevăzută în Legea 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată și actualizată, de a asigura minorului măsuri de protecție la fel ca și pentru copiii minori români aflați în nevoie de protecție. În cursul anului 2016 și până la data efectuării vizitei au depus cereri de azil un număr de 55 minori neînsoțiți, care au fost asistați de către D.G.A.S.P.C. Timiș.

Conducerea centrului a precizat că a survenit o schimbare majoră în ceea ce privește ajutorul financiar acordat solicitanților de azil, astfel ca urmare a schimbărilor legislative suma de bani acordată pe zi a crescut de la 3,6 lei la 16 lei. S-a mai precizat că la inițiativa I.G.I. și a conducerii centrului, organizațiile neguvernamentale colaboratoare pe diverse proiecte s-au mobilizat și au reușit să acorde în regim de urgență pachete cu diverse alimente necesare pentru toți solicitanții de azil.

Centrul Regional de Proceduri și Cazare pentru Solicitanții de Azil Timișoara beneficia de serviciile unor organizații neguvernamentale în baza unor parteneriate încheiate cu Inspectoratul General pentru Imigrări. În timpul desfășurării vizitei, membrii echipei s-au întâlnit cu reprezentanții O.N.G.-urilor (AIDROM, Organizațiile Salvați Copiii România și Jesuit Refugee Service, Fundația ICAR), care au făcut unele mențiuni în legătură cu serviciile pe care le acordau solicitanților de azil prezenți în centru: AIDROM acorda cazare în limita a 15 locuri, în special pentru familii și femei singure, consiliere socială, acompaniere, activități de acomodare culturală, asistență medicală. O mare parte dintre copiii însoțiți de părinți au fost găzduiți în Centrul de cazare AIDROM, unde au beneficiat de asistența unui psihopedagog.

Organizațiile Salvați Copiii România și Jesuit Refugee Service acordau consiliere juridică, informare în privința drepturilor și obligațiilor solicitanților de azil și refugiaților, informații în legătură cu regulamentul de ordine interioară, gratuitatea serviciilor unor avocați pentru cazurile cu vulnerabilitate ridicată, activități de recreere și educative, asistență socială și donații în bunuri alimentare și haine.

Organizația Salvați Copiii România oferea asistență copiilor refugiați și solicitanților de azil, inclusiv minorilor neînsoțiți, asigura accesul copiilor refugiați la învățământul de bază, monitoriza participarea acestora la școală și oferea suport educațional suplimentar. Organizația

Salvați Copiii România acorda familiilor cu copii diferite produse: lapte, scutece, fructe, dulciuri, etc., în valoare de 230 lei/lunar/copil.

Fundația ICAR oferea consiliere psihologică și medicală prin proiectul „Servicii de sănătate adaptate și accesibile pentru solicitanții de azil din România”, perioada de implementare a proiectului fiind iulie 2016 – iulie 2018.

La data vizitei în centru se aflau cazați un număr de 143 persoane (femei, copii și bărbați).

În continuare, prezentăm Recomandările transmise Centrului Regional de Proceduri și Cazare pentru Solicitanții de Azil (C.R.P.C.S.A.) Timișoara în urma vizitei efectuate în anul 2015 și punctul de vedere comunicat de instituția vizitată.

1. Echipa de vizită a recomandat conducerii C.R.P.C.S.A. Timișoara în urma vizitei din noiembrie 2015: ● efectuarea demersurilor de angajare a unui medic în centru pentru acordarea asistenței medicale corespunzătoare solicitanților de azil, având în vedere că o mare parte dintre aceștia veneau din zone de conflict, cu risc epidemiologic ridicat; ● asigurarea prezenței unui alt cadru medical, în cazul absenței motivate a asistentului medical angajat al centrului.

Conducerea C.R.P.C.S.A. Timișoara a comunicat la data de 9 martie 2016: ● au fost efectuate demersuri necesare completării funcțiilor vacante, înaintându-se structurii de resurse umane din cadrul Inspectoratului General pentru Imigrări o solicitare în acest sens, menționând totodată prioritatea încadrării acestora (în mod special medicul centrului); ● s-a precizat că, până la soluționarea situației se va avea în vedere colaborarea cu medici de familie pentru asigurarea asistenței medicale necesare solicitanților de azil.

În cadrul vizitei de verificare a implementării recomandărilor, echipa de vizită a constatat că, de la data efectuării primei vizite (noiembrie 2015) până la data celei de-a doua vizite (martie 2017), în cursul anului 2016 Inspectoratul General pentru Imigrări a scos la concurs două posturi pentru încadrarea din sursă externă a unui medic și a unui asistent medical. Urmare a acestor demersuri nu a fost angajat nici un lucrător, deoarece nu s-a înscris nicio persoană care să participe la concurs. Precizăm că anunțurile au fost postate pe site-ul I.G.I., precum și afișate la avizierul centrului.

Echipa de vizită a constatat că centrul avea încheiat un contract de prestări servicii cu un medic de familie (contract nr. 2879579/16.03.2016), care acorda asistență medicală primară

pentru solicitanții de azil (întocmire documente medicale, consultații medicale, stabilire diagnostic și recomandare tratament). Programul de lucru al personalului medical era afișat la loc vizibil la cabinetul medical.

Conform punctului de vedere al medicului din echipa de vizită, datorită lipsei de personal specializat **unitatea nu putea asigura permanența în acordarea serviciilor medicale beneficiarilor cazați în centru.**

Totodată, pentru asigurarea accesului la servicii medicale, C.R.P.C.S.A. Timișoara avea contracte încheiate cu unele spitale din Timișoara (Spitalul Clinic Municipal de Urgență Timișoara, Spitalul Clinic Militar de Urgență, Spitalul Clinic de Boli Infecțioase și Pneumoftiziologie). **Nu au putut fi prezentate echipei de vizită actele adiționale de prelungire a perioadei contractuale, care expiraseră anterior datei vizitei.**

Prin proiectul „Servicii de sănătate adaptate și accesibile pentru solicitanții de azil din România” din cadrul Programului național „Fondul pentru Azil, Migrație și Integrare”, s-a stabilit ca un medic să ofere servicii medicale.

Conducerea C.R.P.C.S.A. Timișoara a precizat că pentru angajarea cadrelor medicale, va înainta la I.G.I., structura resurse umane, o altă solicitare pentru reluarea demersurilor.

Recomandare:

- urgentarea demersurilor pentru încadrarea de personal medical pe funcțiile vacante, ținând cont de numărul solicitanților de azil în continuă creștere și de necesitatea asigurării permanenței în acordarea serviciilor medicale.

2. Echipa de vizită a recomandat conducerii C.R.P.C.S.A. Timișoara în urma vizitei din noiembrie 2015: • efectuarea demersurilor necesare pentru completarea posturilor vacante din organigrama centrului.

Conducerea C.R.P.C.S.A. Timișoara a comunicat la data de 9 martie 2016 instituției Avocatul Poporului că: • au fost efectuate demersuri necesare completării funcțiilor vacante, înaintându-se structurii de resurse umane din cadrul Inspectoratului General pentru Imigrări o solicitare în acest sens, menționând totodată prioritatea încadrării acestora (în mod special medicul centrului).

*În cadrul vizitei de verificare a implementării recomandărilor, echipa de vizită a constatat că în cursul anului 2016 au fost efectuate demersuri pentru organizarea de concursuri pentru ocuparea diferitelor posturi din cadrul centrului, la data vizitei **gradul de ocupare al funcțiilor***

prevăzut în statul de funcții era de 65 % (60 funcții, din care 39 ocupate și 21 vacante), rezultând un deficit mare raportat la activitățile care erau desfășurate în centru, fapt care impune urgentarea demersurilor privind angajarea personalului. La data vizitei, datorită numărului mare de cereri de azil depuse zilnic, lucrătorii executaseră ore suplimentare pentru realizarea activităților la standardele impuse de legislația în vigoare.

Recomandare:

- reluarea demersurilor pentru încadrarea de personal pe posturile vacante, ținând cont de aflul mare de solicitanți de azil din ultimele luni și de numărul mare de activități desfășurate pentru îndeplinirea procedurilor de azil.

3. *Echipa de vizită a recomandat conducerii C.R.P.C.S.A. Timișoara în urma vizitei din noiembrie 2015:* • efectuarea operațiunilor de igienizare a grupurilor sanitare situate în corpul B și dotarea lor corespunzătoare; • adaptarea programului de curățenie în așa fel încât să fie asigurată ordinea și curățenia în toate camerele de cazare, în bucătăria și în grupurile sanitare din corpul B; • verificarea și consemnarea zilnică a stării de curățenie a spațiilor centrului, precum și dispunerea de măsuri pentru remedierea situațiilor necorespunzătoare constatate la verificări; • verificarea stării de curățenie a camerelor înainte de plecarea definitivă din centru a solicitanților de azil.

Conducerea C.R.P.C.S.A. Timișoara a comunicat la data de 9 martie 2016 instituției Avocatul Poporului că: • au fost efectuate activități de curățenie în camerele de cazare din pavilionul B, de către persoanele cazate în centru în perioada ulterioară vizitei; • în cursul anului 2016 se va efectua igienizarea tuturor spațiilor de cazare, activitate care se desfășoară de regulă în fiecare an, atât pentru spațiile de cazare cât și pentru spațiile comune: bucătării, holuri, toalete; • Menținerea curățeniei în spațiile de cazare este o activitate ce le revine beneficiarilor condițiilor de cazare, cărora li se pun la dispoziție o serie de produse de igienă, aceștia fiind asistați, pregătiți în prealabil de către lucrători din centru. Pe de altă parte, având în vedere unele aspecte legate de nivelul de educație, diversitatea etnică, culturală, lingvistică, religioasă, obiectivele pe care le urmăresc, etc., implicarea acestora în activitățile de menținere a curățeniei este diferită de la o perioadă la alta și depinde foarte mult de toți acești factori. Din acest motiv, se estimează că atunci când se vor mai desfășura activități de verificare inopinată a spațiilor de cazare în viitor, astfel de situații se vor mai întâlni, însă vor fi remediate imediat, așa cum am procedat în trecut; • s-au efectuat mai multe consultări cu lucrătorii implicați în aceste activități,

având ca finalitate emiterea unei proceduri pentru derularea activităților specifice în vederea asigurării stării igienico-sanitare, pentru prevenirea îmbolnăvirilor în rândul persoanelor cazate;

- s-a propus eficientizarea acestei activități prin implicarea mai multor compartimente cu responsabilități în pregătirea activității, instruirea beneficiarilor, asigurarea materialelor necesare și verificarea activităților;
- având în vedere unele aspecte legate de nivelul de educație, diversitatea etnică, culturală, lingvistică, religioasă, obiectivele pe care le urmăresc, etc., implicarea acestora în activitățile de menținere a curățeniei este diferită de la o perioadă la alta și depinde foarte mult de toți acești factori. Din acest motiv, se estimează că atunci când se vor mai desfășura activități de verificare inopinată a spațiilor de cazare în viitor, astfel de situații se vor remedia imediat.

În cadrul vizitei de verificare a implementării recomandărilor, s-a constatat că spațiile de cazare din centru erau într-o stare acceptabilă de curățenie și igienă. Camerele erau dotate cu paturi cu structură metalică, saltele noi și cazarmamentul curat și în stare bună, beneficiarii declarându-se mulțumiți de condițiile de cazare.

Referitor la grupurile sanitare: în corpul B erau două grupuri sanitare, având fiecare câte două WC-uri turcești, două pisoare, trei chiuvete și trei dușuri. La dușuri și la wc-uri erau montate uși prevăzute cu încuietori, fiind respectată intimitatea persoanelor; pereții erau placați cu faianță și pardoseala cu gresie. **Grupurile sanitare nu erau igienizate corespunzător, aveau pereții și pavimentul murdare (corpul B, baia nr.1, corpul B, baia nr. 2, etc.), instalații sanitare nefuncționale (corpul B, baia nr. 1- pisoare înfundate, etc.).**

În corpul C grupurile sanitare erau curate și bine întreținute.

Apa caldă menajeră și apa rece erau furnizate permanent, iar beneficiarii primeau la intrarea în centru un pachet de igienă personală.

Referitor la programul de curățenie, pentru efectuarea și menținerea curățeniei, solicitanților de azil cazați în centru li se distribuiau săptămânal produse de igienizare conform normelor legale prevăzute în OMAI 269/2007. La data vizitei, având în vedere numărul mare al cererilor de azil, precum și faptul că persoanele erau relocate de îndată către alte centre (după 3 sau 4 zile), **solicitanții de azil nu asigurau curățenia în spațiile comune (băi, bucătării, holuri).**

Conducerea centrului a precizat că la inspectarea spațiilor de către personalul centrului, solicitanților de azil li se comunica faptul că trebuie să asigure ordinea și curățenia în spațiile centrului. Deoarece legislația nu prevede măsuri de constrângere, **unii solicitanți de azil nu**

cooperează pentru menținerea unei stări de curățenie normale, astfel că personalul centrului încerca să le explice importanța menținerii unui climat de curățenie în spațiile unde erau cazați. Implicarea acestora în activitățile de menținere a curățeniei varia în funcție de nivelul de educație, diversitatea etnică, culturală, religioasă, etc. Conducerea centrului a menționat că a dispus efectuarea unor programări pentru efectuarea curățeniei în spațiile comune, care erau afișate la avizierul situat în pavilionul unde erau cazați solicitanții de azil.

Referitor la asigurarea curățeniei la plecarea definitivă din centru a solicitanților de azil, s-a constatat că la data vizitei era o cameră liberă, camera nr. 2 din corpul C, care era într-o stare bună de curățenie. Conducerea centrului a menționat că deși în ultima perioadă au fost transferuri ale solicitanților de azil la alte centre, curățenia se efectua la eliberarea camerelor, personalul centrului urmărind efectuarea curățeniei în spațiile utilizate de solicitanții de azil.

Referitor la verificarea și consemnarea zilnică a stării de curățenie a spațiilor centrului, s-a constatat că ofițerul de serviciu care executa serviciul de tură avea obligația de a inspecta spațiile de cazare și spațiile comune și consemna într-un registru special situația de fapt, iar săptămânal asistentul medical efectua un control privind asigurarea igienei în spațiile de cazare și întocmea un proces-verbal în acest sens. Constatările erau aduse la cunoștința conducerii centrului zilnic, care dispunea măsuri de remediere.

Recomandare:

- continuarea operațiunilor de igienizare a grupurilor sanitare din corpul B, precum și repararea sau înlocuirea instalațiilor sanitare defecte;
- identificarea unor metode de stimulare a solicitanților de azil astfel încât aceștia să fie mai implicați în menținerea unei stări corespunzătoare de igienă a spațiilor de care dispun în centru.

4. Echipa de vizită a recomandat conducerii C.R.P.C.S.A.Timișoara în urma vizitei din noiembrie 2015: • efectuarea demersurilor pentru operațiuni de igienizare și zugrăvire a bucătăriei din corpul B al centrului.

Conducerea C.R.P.C.S.A.Timișoara a comunicat la data de 9 martie 2016 instituției Avocatul Poporului că: • în cursul anului 2016 se va efectua igienizarea tuturor spațiilor de cazare, activitate care se desfășoară de regulă în fiecare an, atât pentru spațiile de cazare cât și pentru spațiile comune: bucătării, holuri, toalete.

În cadrul vizitei de verificare a implementării recomandărilor, s-a constatat că **bucătăria situată în corpul B nu era într-o stare bună de curățenie, pereții erau murdari, gresia și**

faianța nu erau curățate corespunzător. Se efectuaseră operațiuni de zugrăvire, nu mai exista igrasie, caloriferele erau vopsite, **dar întreținerea curățeniei era în continuare deficitară.**

Recomandare:

- identificarea unor soluții mai eficiente de menținere și asigurare permanentă a curățeniei în bucătăriile centrului.

În cadrul interviurilor cu solicitanții de azil din centru, aceștia au menționat că în centru erau condiții bune de cazare, lenjeria era curată, apa caldă era asigurată în permanență și s-au declarat mulțumiți de modul cum erau tratați.

Un tânăr sirian a menționat că au fost tratați bine încă de la intrarea în România, în comparație cu tratamentul primit în alte țări tranzitate.

Conform constatărilor psihologului din echipa de vizită, centrul nu avea un psiholog angajat. Asistența psihologică era asigurată de un psiholog înscris în Colegiul Psihologilor, angajat a Fundației ICAR, prin Proiectul, „*Servicii de sănătate adaptate și accesibile pentru solicitanții de azil din România*”. Cabinetul psihologic al centrului era dotat corespunzător din punct de vedere tehnic (birou, calculator, imprimantă etc.) și metodologic (HSCL-25, HTQ-R etc.)

De la începutul proiectului implementat de fundația ICAR și până la data vizitei (iulie 2016 – martie 2017), psihologul a identificat la Centrul Regional de Proceduri și Cazare pentru Solicitanții de Azil din Timișoara 113 solicitanți de azil vulnerabili. Aceștia făceau parte din următoarele categorii vulnerabile: minori neînsoțiți – 18, minori (însoțiți de părinți) – 51, femei însărcinate sau lehuze - 4, femei singure – 16, bărbat văduv însoțit de copii – 1, victime ale torturii – 15, persoane cu afecțiuni psihice – 3, persoane cu afecțiuni grave – 3, grup minoritar – 2. Cele nouă tipuri de categorii vulnerabile au beneficiat de consiliere psihologică individuală și de grup. Cei cu simptome psihologice accentuate au fost evaluați psihologic, fiind întocmit un raport psihologic, transmis către IGI, în vederea dispunerii măsurilor necesare. În funcție de starea lor emoțională și de nevoile lor, solicitanții de azil au participat cu o frecvență mai mare sau mai mică la ședințele de consiliere psihologică. Consilierea psihologică individuală a avut ca scop ameliorarea simptomelor psihologice existente și pregătirea acestora pentru interviu.

Psihologul organiza și sesiune de consiliere de grup cu diferite tematici și ateliere de terapie prin artă, această metodă terapeutică fiind indicată deoarece facilita exprimarea spontană a

emoțiilor prin actul de creație și implicit scăderea nivelului tensional, facilitarea comunicării și creșterea coeziunii grupului.

Conform referatului întocmit de reprezentantul Ligii Apărării Drepturilor Omului Timișoara, acesta a constatat că **recomandările formulate cu ocazia vizitei anterioare privind curățenia spațiilor centrului nu au fost implementate în totalitate, fiind necesare măsuri pentru menținerea curățeniei în bucătăriile și în grupurile sanitare comune.** A considerat că sunt necesare măsuri de stimulare a solicitanților de azil pentru menținerea curățeniei.

3. Recomandări

Față de cele expuse, în temeiul art. 29¹¹ alin. (1) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Avocatul Poporului

RECOMANDĂ

conducerii Centrului Regional de Proceduri și Cazare pentru Solicitanții de Azil

Timișoara :

- urgentarea demersurilor pentru încadrarea de personal medical pe funcțiile vacante, ținând cont de numărul solicitanților de azil în continuă creștere și de necesitatea asigurării permanenței în acordarea serviciilor medicale;
- reluarea demersurilor pentru încadrarea de personal pe posturile vacante, având în vedere afluxul mare de solicitanți de azil din ultimele luni și de numărul mare de activități desfășurate pentru îndeplinirea procedurilor de azil;
- efectuarea demersurilor necesare pentru prelungirea valabilității termenelor menționate în contractele de acordare a asistenței medicale de specialitate pentru solicitanții de azil, de către spitale;
- continuarea operațiunilor de igienizare a grupurilor sanitare din corpul B, precum și repararea sau înlocuirea instalațiilor sanitare defecte;

- identificarea unor metode de stimulare a solicitanților de azil astfel încât aceștia să fie mai implicați în menținerea într-o stare corespunzătoare de igienă a spațiilor de care dispun în centru;
- identificarea unor soluții mai eficiente de menținere și asigurare permanentă a curățeniei în bucătăriile centrului.

Craiova, 11 mai 2017